NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2455 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY CHỦ-NHẬT 24 MAI 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3670

HANOI

	Trung Bắc Tân Văn (Hanoi seul)	Trung Bắc Tân Văn (Hanoi et Province)	Trung Bắc Tân Văn (Poste comprise)	Trung Bắc Tân Văn (Hanoi et Province) (Poste comprise)	Trung Bắc Tân Văn (Poste comprise)	Trung Bắc Tân Văn (Hanoi et Province) (Poste comprise)	Annam Nouveau (Poste comprise)	Annam Nouveau (Hanoi et Province) (Poste comprise)	Extrême-Asie (Poste comprise)	Extrême-Asie (Hanoi et Province) (Poste comprise)
Một năm	6$00	6$00	8$00	8$00	6$00	6$00	6$00	12$00	»	»
Các công-sở	»	»	8$00	8$00	9$00	9$00	»	»	»	»
Sáu tháng	3$00	3$50	3$20	3$20	3$30	6$00	»	»	»	»
Ba tháng	1$50	1$75	1$60	1$60	1$65	3$00	»	»	»	»
Một tháng	0$50	0$60	0$55	0$55	0$60	1$00	»	»	»	»

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. B. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 180

ANNONCES

Decompteés à raison de 8 lignes au centimetre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimetre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales 1$80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

NÓI CHUYỆN TÀU

(Nước Tàu về trước, nước Tàu bây giờ và nước Tàu sau này)

V

Từ khi có cái làn sóng văn-minh của Âu-châu tràn sang đại-lục châu Á, cái văn-minh đó cùng với văn-minh Tàu trước không thể nào dung-hòa hỗn-hợp được với nhau, mà hai cái đã gặp nhau thành ra xung-đột nhau, xung-đột nhau mà một đằng có cái quyền lợi trước mắt hơn, được cái khoái lạc vật chất ngay, một đằng quyền lợi thấy kém sút, khoái lạc thấy không bằng, thành ra cái gì Âu Mỹ cũng chiếm phần hơn, nước Tàu cũng chịu phần thiệt, bấy giờ bao nhiêu những cái mới cái lạ ở Âu Mỹ dời vào Đông-thổ mới làm cho điên đảo cả nền nếp, biến động cả tinh thần của dân-tộc Tàu đi; nào chiến-thuyền, nào đại-bác, nào tạc-đạn, nào ngư-lôi, một giây lát chết hàng muôn hàng ngàn người thì gươm đao cung tên còn làm sao mà địch nổi; nào hỏa-xa, nào hỏa-thuyền, nào máy hơi, nào máy điện, một vòng quay bằng mấy vạn mấy ức mã-lực, thì dầu đội vai mang, tay kéo-cọt, chân lẽo-đẽo làm sao mà ganh đua; nước Tàu đối với các nước văn-minh mới đây, thỏ đâu thất bại đấy, chính-trị thất bại, sinh kế thất bại, khác nào như một cô con gái cấm cung trong khuê các, nay phải ra tranh đua với chị em ở chốn thị-trường, người ta trăm khôn ngàn khéo, miệng nói chân đi mà mình tự cố thấy cái gì cũng ngượng nhịu cũng vụng về, cam một nỗi buồn thua bán thiệt, rồi đâm ra hổn mê mất quáng, trông cái gì của mình cũng là xấu, cái gì của người cũng là tốt, cũng lập tọng, cũng hí-hửng bắt-chước làm khôn làm ngoan để hòng chữa cái vụng-về ngượng nhịu của mình, nhưng càng chữa mà cứ càng thấy ngượng nhịu vụng về, cho đến gần mất hết cả cái chất hồng phi phong, thói nhà đài các của mình xưa, mà cái nghề thi khôn tranh khéo kia vẫn khó làm sao mà theo kịp được, rút lại vẫn chưa thoát khỏi cái tiếng ngu si đần độn để cho chị em chê cười.

Ấy cái tình-trạng nước Tàu vào khoảng non một thế-kỷ gần đây chính là một cái đoạn thân-thế như vậy.

Nay cứ cái thiển-kiến quan sát sở cập, theo từng hồi từng đoạn mà xét cái dấu vết thất bại của nước Tàu từ một thế-kỷ trở lại cho đến bây giờ, thì thấy cái cảnh ngộ của nước Tàu thật là đáng thương, mà biết cái lầm lạc của nước Tàu, thật cũng khó sao tránh được vậy.

Bắt đầu nước Tàu phải tiếp-xúc với các nước Âu-châu là có hai việc: một là việc truyền giáo hai là việc thông thương. Nếu cái văn-minh ở ngoài đến mà có thể dung hòa hỗn-hợp với cái văn-minh Tàu, thì như Phật-giáo trước kia truyền-bá vào đất Tàu, người Tàu cũng lặt lượm được hết cái tinh-hoa mà nung nấu vào một lò với những học-thuật tư-tưởng cũ, lại như các nước đến thông thương với Tàu từ mấy thế-kỷ trước, người Nhật, người Cao-ly, người Nga, người Ba-tư, người La-mã, người Hà-lan, người Bồ-đào-nha đều có đi tàu buôn đến đất Tàu, lập hiệu buôn ở xứ Tàu cả, nào có thấy cái gì là hãn-hạch, là xung-đột nhau; chẳng may hai cái văn-minh gặp nhau mà lại không sao dung-hòa hỗn hợp với nhau được, cho nên truyền giáo đấy mà không nghênh hợp được tâm-lý của dân-tộc Tàu, gây ra một cái chân-vực không thể nào tiêu trừ được nữa, thông thương đấy mà thường làm có cái tính chất xâm-lược, động một tí thì lấy binh-lực làm hậu-thuẫn, thuyền kiên pháo lợi vẫn xuất một ở trong là cớ khai điếm, tấm biển chiêu bài; nước Tàu đối với các nước văn-minh mới đây thành ra cách biệt hẳn, đã cách biệt mà lại không tránh khỏi giao-thiệp, thành ra ngờ vực nhau, khinh bỉ nhau, ghét giận nhau mà sinh có việc chiến-tranh, mỗi một lần chiến-tranh thì lại một lần cái địa vị các nước lấn lên mà cái địa-vị nước Tàu sụt xuống!

Đầu nhất là lần Nha-phiến chiến-tranh: Về đời Càn-long, Gia-khánh triều Thanh, nước Anh thường sai sứ sang Tàu cầu đặt lãnh-sự thông thương, Tàu vẫn chưa nhận, nhưng Tàu cứ việc không nhận mà Anh cứ việc ở Ấn-độ tải nha-phiến vào Tàu mỗi năm mỗi thêm; năm Gia-khánh thứ 21 tức năm 1816 thuốc phiện Anh nhập cảng Tàu có 3210 hòm mà đến năm Đạo-quang thứ 16 tức năm 1836 đã tăng lên tới 27.111 hòm; triều đình Tàu phải hạ lệnh nghiêm cấm sự mua thuốc phiện, mới sảy ra việc Lâm-tắc-Từ tổng-đốc lưỡng Quảng đốt nha-phiến năm 1838; các nhà buôn Anh xin binh ở chính-phủ bản-quốc, mà năm 1840 có cái trận nha-phiến chiến-tranh này; kết cục là cái điều ước Giang-ninh năm 1842 những điều-khoản chủ yếu là 1° đền hai ngàn một trăm vạn lạng bạc, 2° cắt nhường Hương-cảng, 3° mở Quảng-châu, Phúc-châu, Hạ-môn, Ninh-ba, Thượng-hải năm chỗ thông thương, 4° nhận để nước Anh đặt công-sứ lãnh-sự, tức là cái điều-ước tăng thất chủ quyền thứ nhất cho nước Tàu. Điều-ước ấy công-bố ra, các nước Âu Mỹ ùa nhau phái sứ đến đòi Quảng-đông, nước Pháp nước Mỹ trong năm 1844 lần lượt đình ước thông thương với Tàu; rồi đến năm 1860, vì sự hiếp mở Quảng-châu làm đất thông thương mà lại có trận liên quân Anh Pháp; cái Thiên-tân hòa-ước năm 1858 với cái Bắc-kinh hòa-ước năm 1860 là kết thúc cái trận đánh ấy, nước Tàu phải chịu các điều khoản bắt buộc: 1° mở thêm Thiên tân, Nam-kinh, Hán-khẩu, Cửu-giang các chỗ làm đất thông thương, 2° bồi quân-phí cho Pháp Anh đều tám trăm vạn lạng bạc, 3° người Anh có phạm tội thuộc quyền lãnh-sự Anh xử, 4° hiệp định quan thuế cùng người Anh, 5° cắt nhường Cửu-long cho Anh, 6° cho giáo sĩ Pháp được ở trong nước Tàu tự-do truyền giáo, thuê mua ruộng đất, 7° cho tàu binh Pháp được đậu ở các thương-phụ, 8° đãi nước Pháp là tối-huệ-quốc. Đó là cái thời-kỳ nước Tàu bị sức ngoại cưỡng bách giao-thông mà mở mối đầu là cái lần nha-phiến chiến-tranh vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

(Havas)

Ngày 21 Mai 1924

Chiến-sự ở Maroc

Quân Pháp tiếp được viện-binh, có đủ lính giữ gìn hết đường-trận, trước đây giữ thế thủ, nay đã đổi ra thế công.

Một bài diễn-văn của quan Painlevé

Quan Painlevé làm lễ khai hội cho đến xin các sở-khí về thủy-lực, đọc diễn văn có nói người Pháp yêu nước nên ân trợ vào cái chánh sách của chánh-phủ ở Maroc, vì chánh-phủ không để cho dân hại nhân-mạng vô ích, nhưng hết sức giữ-gìn cái quyền lợi của nước Pháp.

(Indopacifi)

Ngày 23 Mai 1925

Chiến-sự ở Maroc

Tướng Chambrun chỉ-huy các đạo quân Cambay và Freydenburg cốt để đánh đuổi quân nghịch ra khỏi các đồn về núi Zaounat.

Có tin đích xác rằng có nhiều quân Rifains tụ tập ở trước đường trận Pháp về phương tây. Ở miền giữa tướng Freydenburg đánh một trận kịch liệt, đoạn đã đem được binh nha đến tiếp cho đồn Astar.

Các đạo quân Colombat đã tiến đến Aïmatout và Daver.

Ngày hôm qua, quân Pháp đánh một trận dữ-dội.

Cứ như tin mới đây, thì quân Pháp đắc thắng.

Theo như lời viên phóng sự của báo *Matin*, thì bọn quân Rifains bị bắt có khai rằng trong trại của Ab-Del-Kria có nhiều bọn khởi nghịch.

Việc chính-trị nước Bỉ

Nghị viện sung thuận một khoản tỏ tình không tín nhiệm tòa nội-các Vandervyvere, thì tòa nội-các đã từ-chức.

Tại cuộc hội-nghị lao-động quốc-tế

Hội-đồng họp đến hôm nay là ngày thứ tư. Trong mấy hôm nay, các hãn-ban, và các phụ ban vẫn làm việc.

Bệnh tinh thông-chế French

Bệnh tinh thông-chế French nặng thêm.

Một mỏ dầu hỏa mới ở nước Nga

Ở Frasny (nước Nga) có một cái mạch dầu hỏa trong 24 giờ phun lên hai nghìn tấn dầu.

Nước Costa Rica với nước Pháp

Nước Costa Rica định trả nợ nước Pháp. Số nợ là 32 triệu 600 nghìn quan.

MỘT BỨC THẢM TRỊ-GIÁ CHÍN TRIỆU QUAN

Mới đây một nhà buôn nước Anh ở Londres mới mua một bức thảm Ba-tư là 100.000 livres sterling, tính ra là hơn 9 triệu quan. Bức thảm ấy rất lớn, làm bằng len rất tốt, thêu các giống vật và hoa lá như tấm thảm Tàu.

Tấm thảm ấy là một tấm thảm kỉ-cô nhất của người Ba-tư về thế-kỷ thứ XVI. Người ấy mới tìm thảm ấy về của vua Ba-tư đời ấy tặng vua Pierre le Grand, rồi vua Pierre le Grand mới tặng vua Léopold, vì vậy người ta đặt tên tấm thảm ấy là tấm thảm của hoàng-đế.

Tin Trung-hoa

Việc ở Thượng-hải

Hội đồng thành phố của các tô-giới Thượng hải bãi nghị phòng trực Tứ-thọ-Trung.

Ban-thiền lại đi Nam-kinh.

Việc ở Cáp-nhĩ-tân

Chánh-phủ Moscou dự bị đặt các xưởng đóng tàu ở Vladivostok.

Khoản thuế đánh hàng hóa chở vào Mông-cổ bằng đường hỏa-xa đông-bộ Trung-hoa thật là trái pháp. Khoản thuế ấy làm cho hàng hóa ở cả đất Tây-bá-lợi-á, hoặc Thiên-tân.

Sự hành động của Trương-tác-Lâm

Trương-học-Lương, là con trai Trương-tác-Lâm tới Bắc-kinh năng hôm nay. Trương hội-nghị với mấy vị thượng-quan, rồi buổi chiều lại đi.

Người ta đoán rằng nay mai quân Phụng-thiên sẽ đến đóng ở Bắc-kinh.

(Indopacifi)

Đường-thiệu-Nghi đối với thời-cục

Cái chính-cục hai miền nam bắc coi chừng lại sắp biến đổi đến nơi mà khiến cho biến đổi được thì miền nam là Đường-kế-Nghiêu, mà miền bắc là Trương-tác-Lâm, cho nên ai nấy đều chú ý về cách hành-động của hai người. Đường hiện đã hết sức thống trong thế lực ở Quảng-tây và Quảng đông. Trương thì hết sức khoảng trương thế lực ở Giang-tô và Sơn đông, hai bên đều có ý muốn làm minh-chủ một phương, mà đều tôn trọng Đường-thiệu-Nghi cả. Vì hiện Đường-kế-Nghiêu định tổ chức chánh-phủ liên trị tây nam, điều đó là do Đường-thiệu Nghi cổ xúy trương, Đường-kế-Nghiêu thường cử đại-biểu đến Thượng-hải để hỏi ý kiến Đường-thiệu-Nghi, Trương-tác-Lâm cũng thường cử đại-biểu cùng đại-biểu Lệ-nguyên-Hồng đến cùng Đường-thiệu-Nghi bàn bạc về thời-cục. Ngoài ra như Tôn-Khoa, Trần-quỳnh-Minh, Triệu-hằng-Dịch, Hàng-khắc-Võ cũng đều có đại-biểu đến hỏi ý-kiến Đường-thiệu-Nghi cả. Xem như vậy thì Đường-thiệu-Nghi đối với thời cục Trung-hoa ngày nay có cái thế lực rất to vậy.

HÀI ĐÀM

Làm sao thế?

Một ông nghiện không biết làm sao bỗng nhiên vàng vắng đập cả lọ chè cả xe, vậy xin phỏng-vịnh một bài hát:

Cu soong cái chú cơm đen,
Sa là cả lọ, cả đèn, cả xe.
Mạch-no phi ni xê-xé,
Bê-lo ta kích cái nghề bẹp tai!

. . .

Mạch-no con cái,
Cánh chum-mơ bít quá chị em ơi!
Tưởng cầm sà-phe cho qua lúc vui chơi,
Mà toong-tăng hóa ra người về-đụng.
Lộ-se bạn chân loan gối phụng,
Ê tê kiêng quạt máy giờ lìa.
Si-trup a si ông này đã tắm tinh chưa?
Cát sì-miết lại sơ vai cũng rụt cổ.
Ky dam điếc phum-mơ là có số,
Sô phum mơ về cổ bước vào ai!
Ô-voa các bạn bẹp ai.

Cường-ký

CÁI GIÁ ĐĂNG BÁO ĐẮT NHẤT XƯA NAY

Báo *Illustration* mới đặt một mục quảng-cáo mới bằng trang về thuốc, định giá cứ mỗi trang là 22.000 quan mà lại ra cũng phải thuê một trang mới được.

Cái giá đăng báo ấy nhiều cũng chẳng cao lắm, vì nghe đâu báo *Saterday Evening Poost* ở Hoa-kỳ có trang tính đến 50.000 quan mới thực là cao nhất xưa nay.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi có người cháu gái 16 tuổi, gả chồng rồi mà chưa cưới, ở Ba trong cung (Huế) ngày 21 tháng chạp nhà cháu tôi có bảy xin phép đem lễ vật về nhà hầu bà lúc đi về nhà vừa đến đường..... vắng về, khi trời đã gần tối, thì gặp xe ô-tô của quan X đi về. Cháu tôi thấy quan đi qua, sắt nón chào thì quan ngừng ô-tô nhảy xuống nói đi đâu, cháu tôi chưa kịp trả lời thì ông đã ôm ngang lưng bồ lên xe mất, cháu tôi liền la tiếp cứu, thì có vô người ở gần đánh mô chạy tiếp ông, nhưng ô-tô chạy lanh, người tiếp không kịp, xe đến đường vắng khác thấy có một cái nhà nào nhỏ mà thôi, quan X. nhắc cháu tôi về nhà ấy, quan làm coi dữ tôi không sợ mà đi ra ngoài, rồi quan đóng cửa làm càn, mà cháu tôi vẫn không thuận tình cứ van lạy kêu xin mà ông quyết tình cứ được..... cháu tôi chống chọi hết sức, nên ông đã cắn bầm cánh tay và xé rách cả áo mà làm càn, xong rồi ông ra tìm chỗ nhà cho nhất nguyện, và bảo ông thuật chuyện lại với ai, rồi đem cháu tôi trả lại đường cũ.

Cháu tôi về thuật chuyện cho trong nhà nghe, cách ít hôm, cháu tôi đến xin quan doctour nhà thương Bạch khám xét rồi người nhà đệ đơn thưa tòa sứ Thừa-thiên, tòa giao việc ấy cho quan Doãn xét. Việc ấy hiện đã hỏi, mấy người tiếp ông hôm trước đều chịu chứng ở rằng việc như thế. Quan Doãn đã đòi mấy người ấy đến tây sang khai rồi, nhưng chưa kết quả thế nào cả.

Nay tôi nhờ quí báo xét hộ cho việc ấy xử bên nào phải trái để cháu tôi khỏi bị tù. Vì quan X. nghe đâu đã làm chủ nhà ấy và vài người làm chứng gian vu rằng cháu tôi thuận tình chớ không phải quan có ý làm càn và nói cháu tôi tự xuất bạc mà cho chủ nhà chớ không phải tự quan cho.

Đơn thưa quan đã hơn hai tháng nay và đã kêu nài đôi lần rồi mà chưa xét ra thế nào. Nếu quan để lâu lắm thì có phải kêu lại lượt nữa không?

Khi cháu tôi bị quan xử ép thì có lẽ chỉ bên nài có khác nữa hay không? Nếu được thì làm mau mới có phép?

Chúng tôi đã không có quyền thế, lại chẳng hiểu luật-lệ mà việc của cháu tôi lại xảy ra với một bậc quan quyền, nên chúng tôi không biết nhờ vả vào đâu, nên chúng tôi mới dám phiền quí-báo làm ơn lấy lẽ công bình mà chỉ giáo cho chúng tôi biết thì công tôi cảm ơn quí báo lắm.

LỜI ĐÁP. — Vì việc này xảy ra tại Trung-kỳ thì phải theo Hoàng Việt luật-lệ. Trong luật có định tội phạm gian như sau này.

Những người phạm cường gian thì phải tội giảo giam hậu; nếu gian vị thành thì phải 100 trượng và đày 3000 dặm.

Sau nữa, đời Minh-mệnh thứ tám (1827) ông: « Trong những việc phạm gian nếu gian đã hành rồi thì phải 100 trượng và đày 3000 dặm ».

Phải, việc này thuộc quyền quan Phủ-doãn Thừa-thiên xét. Cháu ông cũng có thể làu giấy kiện tại quan Hội-lý bộ Hình.

Pp. h. L.

Tự do diễn đàn

Mấy lời thành thực ngỏ cùng bà Nhã-Khanh

Tôi là người ít học, thật không dám tự tôn tự đại, đặt mình vào cái địa-vị « trưởng thượng » đối với đám con gái nhỏ, ở nơi thôn-giã. Cũng không dám đem ngọn bút thô sơ đưa đòi cùng bậc quân-tử thức tri-thức, tôi sở dĩ viết ra bài này, trước là để hoan-nghênh các lối châu ngọc của bà Nhã-Khanh đăng trong số báo 2441 mới rồi, sau là gọi có chút cảm tình cùng bà. Và nhân đây cũng xin giải bày cái ý-kiến hẹp hòi đôi phần.

Trước hết, tôi xin đồng ý với bà Nhã-Khanh một điều, là ít lâu nay tôi được cái nhàn-hạnh đọc văn của bà Đạm-Phương, thiển-nghĩ quả văn chương bà là văn-chương lão thành luyện đạt, rất hợp với tư-cách của một bậc người lớn, mới đây lại nhân đọc bà xã-thuyết của bà đăng trong số báo 2413, thì tôi thệ lấy làm hoan-nghênh cái mĩ ý của bà lắm vậy.

Từ khi xem bài xã-thuyết đó rồi, thì hằng đem những lời nói của bà vào trong tư-tưởng. Chợt ngày 2 Mai 1925 này, lại tiếp tờ báo số 2436, thấy bài của ông N. X. T. phản đối bà. Tôi đọc hết bài đó thì lấy làm ngạc nhiên, vì tuiết thưởng cái tư-cách như bà mà lại còn gặp phải bài phản-đối kích-liệt đó, tôi lại rất lấy làm đau đớn cảm thương cho cái địa-vị nữ-giới Việt-Nam ta. Viết đến đây, tưởng không cần dài lời làm nhỉ nữa.

Tuy nhiên, bản tâm tôi thật ý nhàn thành, rất hoan-nghênh bài của ông N X T. lắm, đem thưa ông, tôi mà ý-dĩ hoan-nghênh tên ý là cũng vì bài của ông mà tôi được thêm rộng kiến-văn tư tưởng. Còn như ông nghị-luận thì dẫu chưa đáng công-bình, nay có khắt khe thiên lệch đi nữa, thì tôi cũng không đem làm bận.

Một nỗi, tôi học như thế, vừa mới đọc bài xã thuyết của bà Đạm-Phương là kế xem luôn đến bài của ông thì trong tư tưởng cứ lang tang nỗi loạn, mong bà Đạm-Phương sẽ có bài đáp và bà bênh bạch giải quyết cho ra mành mối làm sao?

Ngờ đâu sự mong chưa thấy, mà lại thấy bài cao luận của bà Nhã-

Khanh. Đại để toàn bài đều là « giả lý sự », và nghe bà nhắc đến những bộc anh-thư, kỷ-nữ trong thế-giới, thì lại tự mừng thầm rằng : Đến thế-kỷ thứ hai mươi này, quả đã rửa sạch được cái « phụ nhân nan hóa » ấy mới là mừng hão, mừng huyễn, mừng xa xôi thật ! kịp đọc đến đoạn dưới, bỗng lại thấy phấn khởi trong lòng, vì nghe bà nhắc đến những bậc nữ-anh-hùng, nữ văn-hào ở nước Việt-Nam ta, cho mới biết rằng : tư bẩm tinh giới, càng chịu khí thiêng của non sông chung đúc, dù là con gái ta không được học nhiều, mà còn xuất hiện được bậc người siêu-quần bạt-tụy ấy, huống hồ được chịu sự giáo-dục ngang với bạn tu-mi.

Kể từ được xem bài khởi xướng của bà Đạm Phương cho đến ngày nay, tôi tuật không dám quả quyết bình-phẩm rằng : ai nghị-luận xác đáng hơn ai. Tôi chỉ xin lấy mối cảm tình chân thật bàn với bà Nhã-Khanh một điều là can chi mà đã vội nói câu « khoảng tranh luận nữa » ta còn « giả lý sự » thì ta còn nói chờ bao giờ lý sự ta non thì ta hãy cam chịu gạo bát ngải yên có được không, hãy giờ mới nên niệm đến câu « khôn ngoan cũng thể dàn bà » bà ạ ! Thiển kiến tôi như thế, còn tôn-ý nghĩ sao ?

Đâu bài tôi có nói, tôi không dám tự tôn tự đại, đặt mình vào địa-vị trưởng thượng với đám con gái nhỏ ở nơi thôn-giã, song tôi muốn vì họ [illegible] nơi tôi được cái hân-hạnh xem các báo chương, thì thấy ở đó và bạn cũng ở đó rồi. Và từ ngày nền giáo-dục phổ-cập đến bọn nữ-lưu ta, chỉ trừ một số ít người, còn tôi những nơi thôn quê hẻo lánh, ngõ hẻm hang cùng, thật chưa được chịu cái ánh sáng văn-minh soi đến. May sao có các tạp-chí báo-chương xuất hiện, nếu bọn phụ-nữ tuôn quê, đừng thờ ơ lạnh nhạt, hết lưu tâm vào đó, thì con cái mà phải chịu tối nơi đêm ! day nơi đất ! mãi cho đến ngày nay ra.

Trung-hồ thiếu nữ : Võ-thị-Khuê-Tiên

Giải bày mọi nỗi đoạn trường,
Tình kia cảnh nọ trăm đường vò tơ,
Nỡ ừng khi trông hồng giăng mờ,
Ruột tằm đôi đoạn như tơ rối bời.

Kẻ ở chân mây kẻ cuối trời,
Tiện hồng ai nhẫn gửi thăm ai,
Nhẫn ai xa cách ngoài muôn dặm.
Tình dậy mà xem cái cuộc đời.

Cuộc đời vui lắm ai ơi,
Con đường danh lợi rặt người đua [chèn.
Em đây tải cái nhân hèn,
Mà con đường ấy cũng chen mình vào

Chẳng biết lâu nay bác thế nào,
Em thì quanh quẩn chẳng ra sao.
Vẫn mong gỡ nợ cho xong nợ,
Gỡ chẳng ra cho mắc mãi vào.

Ngọn đèn lửa bốc dầu hao,
Can trường gửi bạn tâm giao mấy [hàng.
Bình an mạnh khỏe như thường,
Man chân bước tới con đường văn-[minh,
Mấy lời ký chú đinh ninh.

Hành-thiện, Đặng-xuân-Quỳnh

VĂN UYÊN

Gửi cho bạn

Lối thi ca liên hành

Độ này quan bác mạnh hay không ?
Bác ở Long-t ành đã mấy đông ?
Tin tức làm sao không tấy gửi,
Cho em luống những sụt sùi mong.

Nhớ ai đương tựa gốc tàng,
Gi ng thanh gió mát mà lòng chẳng [thanh;
Tơ tình trăm mối quấn quanh,
Ai người gỡ mối tơ mành cho xong.

Một mình thơ-thẩn dưới giàng trong,
Nhớ bạn quan sau rượt rồi bòng.
Nhớ lúc tình say vui cuộc rượu,
Phương trời mỏi mắt vẫn hăng trông.

Những khi trước án thư-phòng,
Giở văn toan cũ mà lòng ngẩn-ngơ,
Ngẫn ngơ nhớ thuở bao giờ,
Cùng nhau đàm đạo văn thơ cạnh [trường.

Bây giờ đôi ngả cách đôi phương,
Nghĩ nỗi phân ly luống đoạn trường.
Bất ngờ cùng ai tâm sự ấy,
Một mình mình nhớ một mình thương

Toàn tự tử. — Hồi 10 giờ hôm 21 Mai Vũ văn-Trang, 23 tuổi, làm cai-lí xe ở số nhà 19 phố Sông tô-lịch không biết vì cớ gì định tấy thẳng thắt cổ trên cành cây đa ở trước cái chùa cũ gỗ phố ấy, song có người bắt kịp, nên y không thành khỏi được cực nguy trần.

Thấy xác. — Hồi 4 giờ hôm 22 Mai Ng-thanh Ngu 53 tuổi ở trong cái nhà bè ở cạnh bãi Cơ-xá bắc đến số Cầm trình rằng thấy xác con trai của mình tên là Ng-v-Lan 10 tuổi đi tự trưa 21 thì mãi đã thấy xác nổi lên ở sông Cái. Tội nghiệp !

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man

Có phòng khám bệnh tại phố hàng Đào số 33 Hanoi

CẦN CÁO

Nay bản-hiệu lại cần mua nhiều phiếu quan như là : 4%, 5%, 6%, công là phiếu Đông pháp 50 đồng.

Vậy người nào có muốn bán, xin chiếu-cố đem lại ngay cho.

FONDERIE TONKINOISE
KHANG-XUAN-LAN
32bis Avenue Henri d'Orleans
(Cuối ngõ Trạm tại Hanoi)

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 30 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một ta,	15	00
— nhì, —	14	40
— ba, —	13	60
Thóc hạng nhất, —	8	61
Bắp ngô —	10	15

Giá bạc. — Kể từ ngày 23 Mai 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 35.

Thị giá quốc trái. — Ngày 20 Mai 1925 : 44,80. — 54,35. — 46,25. — 45,60. — 67,50.

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* mang thư sang Hong-kong, đường Pakhoi, Hoi-hao và Fort-Bayard đến ngày chủ nhật 24 Mai hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ khởi hành.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng chủ nhật.

— Tàu *Gouverneur Général Roume* mang thư sang Paap, trước định khởi hành ở Haiphong đi Tourane, Qui-nhơn và Saigon ngày 25 Mai, nay lại mới có yết-thị đổi lại đến ngày 26 Mai hồi 14 giờ mới bắt đầu ở Haiphong đi.

Thư từ ở Hanoi mang xuống Haiphong trước định do chuyến xe-lửa 6 giờ 20 ngày 25 Mai thì nay đổi lại là do chuyến xe-lửa hồi 6 giờ 20 ngày 26 Mai.

Hội-đồng Chính - phủ. — Ngày chủ-nhật 24 tháng này tại Hanoi có phiên Hội - đồng Chính - phủ bất thường. Những vấn-đề bàn trong kỳ này là :

Sổ dự-toán bất thường của năm 1925.

Tờ dự-thảo nghị-định cho phép hội các nhà trồng cao-su ở Đông-dương đăng vào trong tập nguyệt-báo của hội những lời dặn bằng quốc-ngữ chỉ rõ cái về việc trồng trọt.

Việc M. Spière xin phép đăng mấy trang quốc ngữ vào trong tuần báo « *l'Indochine Nouvelle* » mà ông làm chính-trị chủ nhiệm.

Tờ dự thảo nghị-định cho phép M. Séc thay M. Hérisson trong việc mở b o « Công luận-báo ».

Việc mở một cái công viên cho trường Bắc-cổ tại Angkor, vân vân.

Hội-đồng thành-phố — Kỳ Hội-đồng thành-phố thứ hai về tháng mai này thì chừng sẽ họp vào ngày 2 juin hồi 21 giờ.

Máy bay Ý qua Đông-pháp. — Đã trước trong báo có đăng rằng nay mai sẽ có một chiếc máy bay Ý qua Đông-pháp. Nay được tin rằng phi-tướng Ý là de Pinedo bay từ La mã đến Đông-kinh và Melbourne rồi lại trở về thì lượt đi ông định qua đường Ấn-gia-ba và Úc-châu, đến lượt về ông qua Đông-pháp. Ngày nào máy bay Ý qua đây thì sẽ có tin báo sau.

Ngạch tư-pháp. — M. d'Hooghe cố vấn quan tại tòa Thượng-thẩm Saigon nay thuyên quyền quan Tổng lãnh-sự Pháp tại Thượng-hải bổ làm quyền chánh tòa án Thượng-hải trong khi M. Baurens là chánh án thực-thụ nghỉ vắng.

M. Debacq, luật khoa cử nhân tham-biện ngạch nhất ngoại thương-chính nay tạm bổ làm thẩm-phán dự khuyết tại Hanoi thay M. Giaccobi dưỡng bệnh tại nhà thương.

Ngạch các quan chỉ-trị — M Roger, quan phó chỉ-trị hạng ba ở Thái-nguyên, nay được sắp lên 1 20 ngày.

Quan Lãnh-sự Vân - nam. — Chúng đến ngày 29 hay 30 này thì quan lãnh-sự Bodard ở Vân-nam sẽ qua thành-phố Hanoi mấy hôm rồi xuống Haiphong đáp tàu về qui-quốc nghỉ.

Cái giải lớn trong cuộc đánh số vừa rồi. — Cứ như báo *Avenir du Tonkin* thì cái giải nhất một vạn đồng trong cuộc đánh số kỷ-niệm chiến-sĩ trận-vong mới rồi về tay ông Bế-cao-Tung là Tri-châu Sóc-giang tỉnh Cao-bằng.

Thi bằng tú-tài bản-xứ. — Kỳ thi tú-tài bản-xứ đã xong từ chiều hôm qua. Vào kỳ vấn đáp hồng hai người, được mười người trúng - tuyển là :

MM. Trần lam Bio, Phạm-học-Hải, Đàm-quang-Hàn, Félix Lavergne, Trần-v-Long, Vũ-văn-Tinh, Nguyễn-hữu-Trí, Ngô-trác-Quán, Trần-thiên-Ty, Vũ-uyển-Văn.

Bản-quán có lời mừng các ông.

CHIẾU HÀNG ! *Kính rọp rất đẹp và rẻ canon dựa đôi-mồi gọng mạ vàng, thượng hạo hạng giá 1 $ 30 nữ 1 $ 00 Toàn dựa đồi-mồi, mắt thủy tinh 0$80 Hộp a-lay-om 0$ 80 cước 0$ 20*

PHAN-BÁ-CAN
82 bis, Rue du Chanvre, Hanoi

BÁN ĐẤT, BÁN NHÀ

1. — Bán mười lô đất ở ngã tư Trung-hiền, Bạch-mai, gần đường xe điện. Mỗi lô rộng chừng một trăm thước vuông : 4 thước mặt ra đường cái, chừng 25 thước đi sâu vào.

2. — Bán một cái nhà, ở đường Bạch-mai số nhà 11, B×B, trên mái nhà đã lợp sẵn ngói Phát-lộc, tất cả nhà đất rộng chừng 280 thước vuông.

Hỏi tại :

1. — Số nhà 93, phố hàng Bông.
2. — Số nhà 11, B×B đường Bạch-mai.

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống hốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$80
油 肝 魚 員
華 歐 式 專 製 歐 式 肺 病 必 須 金 丸

TẠI SAU NHÀ BÁO
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN
Phố hàng Bông Hanoi

CÓ BÁN
Cửi thực khô !
Cân rõ đủ !
Xe đến tận nhà !
BÁN HẠ HƠN MỌI NƠI

TỐI HÔM NAY
KOENIG-MARX
chiếu tại rạp
Cinéma Palace
HANOI

BÁN CHỊU

Các thứ Tủ sắt đựng bạc, có đủ các thứ kiểu lớn nhỏ, khóa kín, có combinaison, được cả tiền làm nhiều hạn, xin mời đến hãy là viết thư về hỏi nhà « LA PERLE », 11 & 13, phố Tràng-thi (Rue Borgnis-Desbordes) Hanoi, và ở đấy có bán cả các đồ chơi bày trong nhà, làm quà hay là đem biếu, thật đủ quý đẹp và sang trọng.

Mời các quý-khách chiếu-cố cho.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-thư đồ ngự đăng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Hue.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lâu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÊN CHỨNG Giá 1 $ 50
Phải có thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIẤY NÓI SỐ 2.56
8301.

Cuộc đua xe đạp. — Tối hôm nay thứ bảy 23 mai hồi 21 giờ tại trường xe đạp có cuộc đua bán-đêm. Chắc rằng tối hôm nay thiên-hạ sẽ đến xem đông để mừng cho người được giải quán-quân ở Bắc kỳ, vừa rồi là M. re Serge và người được giải nhất ở Đồ-sơn là Decormes cùng đến dự đấu. Trong khi đua xe thì có phường nhạc-binh cử-nhạc.

Ngạch quan lại. — M. Phan-văn-Đại, án sát hạng nhì, quyền án sát Ninh-bình, nay đổi về tòa nhì phá Thống sứ

M. Vũ Hoàng, thừa-phái hạng năm huyện Mỹ-lộc (Nam-định), nay đổi về tòng sự tại đinh quan Tổng-đốc Nam định.

M. Nguyễn-huy-Nhuận, thừa phái hạng tư huyện Mỹ-lộc (Nam-định), nay kiêm chức lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp huyện ấy, thay M. Vũ-Hoàng.

Ngạch tòa sứ. — M. Lê-bá-Đang, thư ký phụ tá tại tòa sứ Nam-định, kể từ ngày 1er mai 1925 trở đi, thi kiêm việc phát lương cho các viên chức tòng sự tại tòa sứ, thay M. Vũ-đình-Lan.

Ngạch khán hộ. — Cô Như-thị-Vân là khán hộ bậc hạng nhất ở Kiến-an, được nghỉ 3 tháng, lĩnh nửa lương.

NHÀ ĐỂ CẨN THẬN
51, Phố Mã-Mây, Hanoi

MUỐN BÁN :

Xe ô-tô « Peugot » 14/32 mã-lực, sáu chỗ ngồi, 4 máy. Mới mua năm 1922, hiện nay chạy còn tốt lắm ; sửa xe rất khỏe, khung xe rất dài có thể chữa làm xe vận-tải thì được tốt.

Hỏi tại bản-quán.

HỘI CHỢ HANOI

Năm nay sẽ bắt đầu khai cuộc Hội-chợ từ ngày 29 Novembre đến 13 Décembre 1925.

CÓ DI MỚI BIẾT :

Hiệu V. DEMANGE, 40, phố Henri d'Orléans, Hanoi, hiện có nhiều thứ nỉ mùa rực, và các thứ người Nam hay dùng, giá rất hạ. Mời các quý-khách lại xem thì rõ.

DÙNG KHÔNG HẾT, MUỐN BÁN BỚT :

gỗ trắc phiến, gỗ trắc vụn ;

Salon, tủ-chè, sập toàn bằng trắc

Hỏi tại, số 20, phố Tiên-Tsin. Buổi trưa từ 12 giờ đến 2 giờ. Buổi chiều từ 6 giờ đến 7 giờ

VÌ ĐÂU NÊN NỖI
Tiểu-thuyết mới
CỦA ÔNG CHÚC-NHÂN SOẠN
Giá : 0$12
Bán buôn tại :
HƯNG-PHÚ-ĐƯỜNG
221, Hàng Bông, Hanoi

Cô Như-thị-Vân là khán hộ bậc hạng nhất ở Kiến-an, được nghỉ 3 tháng, lĩnh nửa lương.

THI BẰNG SƠ-HỌC

Muốn thi bằng Sơ-học Yếu-lược, tất phải luyện-tập quốc-văn ; mà muốn luyện-tập quốc-văn thì không gì bằng đọc « Chuyện Giải-trí ».

Đã ra đến tập thứ VI

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc ông Thu với ông Nam sinh — Tiếp theo số báo ra ngày thứ năm vừa rồi việc M. Nam-sinh tức Lê-v-Thước kiện M. Ng-hữu-Thu tức Sen thì ngày thứ năm 21 Mai tòa tuyên-án phạt M. Sen 16 quan án treo và 1 đồng tiền bồi thường cho M. Nam Sinh, còn việc bên nguyên sin đăng án vào hai tờ báo Tây và hai tờ báo Ta, thì tòa bác đi.

Nghe nói M. Sen xin chống án lên tòa Thượng-thẩm Hanoi. Trong hai hôm xảy việc nay, người đến xem đông lắm, vì hai ông đều là bậc tai mắt trong thành-phố ta.

Hội-đồng thành-phố — Hội-đồng họp tối thứ tư 20 Mai có các ban tiền hội-đồng như sau này :

Ban tài-chính : MM. Forest, Girodolle, Fauvel, Fuscchi, Coupard, Sikỳ và Trịnh-qui Khang.

Hai ông án dự-khuyết là MM. Fontrier, và Porchet.

Ban công tác : MM Godelle, Cheaux, Vernet, Fontrier, Caron, Nam-Sinh, và Vũ-văn-Thanh.

Hai ông dự-khuyết là MM. Porchet và Fuscchi.

Ban hội-kê : MM. Godelle, Fauvel, Girodolle, Fontrier, Vernet, Nam-sinh và Sỹ-ký.

(Xem tiếp kỳ sau, có thể hơn).

88 : 87

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Sái-cửu tri phủ đứng dậy lui vào nhà trong, cầm tạ *Hoàng-văn-bính* mà rằng :

— Nếu không nhờ có cái tài cao-kiến của thông-phán thì thật nguy hiểm cho tôi và hỏng mất một việc rất lớn.

Hoàng văn bính lại nói :

— Quả-nhiên là người kết-liễu với đảng giặc ở *Lương-sơn-bạc*, thông đồng mưu phản, nếu không trừ ngay đi được thì sau này tất thành một cái vạ to.

Sái cửu tri-phủ nói :

— Đã tôi đem hai tướng này cố nhốt vào tử-tội, đem ra hành-hình trước, rồi sau sẽ viết biểu về tâu triều-đình.

Hoàng-văn-bính nói :

— Ý, i-nhân ngại thế, còn gì sao kiến cho hãng ! Một là triều-đình ngại nói, tất phải khen ngợi cái công lớn của đại-nhân ; hai là từ nay bọn thảo-khấu ở *Lương-sơn-bạc* kia, tất không dám bén-mảng đến cõi này nữa.

Sái-cửu tri-phủ nói :

— Thông-phán thật là một người có tài. Tuổi nào tôi cũng xin viết thư tiến cử.

Hôm ấy đặt tiệc khoản-đãi *Hoàng-văn-bính*. Khi *Hoàng-văn-bính* cáo từ trở về *Võ-vi-quán*, *Sái-cửu* tri-phủ tiễn đến cửa ngoài.

Ngày hôm sau, *Sái-cửu* tri-phủ ra ngồi công-đường, truyền gọi viên khổng-mục giữ việc văn-án vào, bắt phải lập tức kết án *Tống-giang* và *Đái-tôn* kẹp vào tử-tội, đề đến hôm sau đem ra hành-hình. Vì rằng những kẻ mưu phản xưa nay, vẫn có phép tự-tiện xuống ngay, cho khỏi dinh-hoàn về sau.

Người giữ việc văn-án bấy giờ tức là *Hoàng* khổng-mục, bạn chí-thân với *Đái-tôn*, nhưng không làm sao được *Sái-cửu* cho được, chỉ phàn-nàn thương tiếc mà thôi.

Hoàng khổng-mục bẩm rằng :

— Ngày mai là ngày quốc-gia kỵ-nhật, ngày kia là tiết trung-nguyên nhật, ngày 15 tháng bảy, đến không nên hành-hình. Còn ngày kia lại chính là ngày quốc-gia cảnh-mệnh, mãi đến ngày thứ năm mới có thể hành-hình được.

Nguyên *Hoàng* khổng-mục không biết tìm cách gì mà giải-cứu cho *Đái-tôn* được, đành chỉ lập kế hoãn việc hành-hình, để khuyên *Đái-tôn* còn được thoi-thóp sống thừa, cũng là bởi cái lòng tử-tế xưa nay vậy.

Sái-cửu tri-phủ bằng lòng nghe lời *Hoàng* khổng-mục nói, đợi cho đến ngày thứ sáu mới thi-hành. Sáng sớm hôm ấy, sai người ra quét dọn nơi pháp-trường.

Sau khi ăn cơm, bọn thổ-binh cùng các tay đao-thủ cả thảy độ hơn năm trăm người, đều chực ở trước cửa đại-lao. Vào hồi giờ tị, *Hoàng* khổng-mục đệ trình án-văn, *Sái cửu* tri-phủ phê hai chữ « *Trảm* » rồi trả án-hành ra để giám-sát.

Khi sửa-soạn xong, chúng mở cửa ngục giải *Tống giang* và *Đái-tôn* ra. Đều bắt tóc ngược, trên cắm một mảnh giấy hoa đỏ, đưa đến trước bàn thờ *Thanh-diện-thần*, cho mỗi người một bát cơm *trường-thọ* và một chén rượu *vĩnh-biệt*.

Khi ăn uống xong, giải ra pháp-trường, *Tống-giang* đi trước, *Đái-tôn* đi sau, hai bên đều có quân-sĩ đi kèm. Bấy giờ *Tống-giang* và *Đái-tôn* hai người chỉ ngẩn mặt nhìn nhau, không còn biết nói thế nào,

Tống giang sẽ lấy chân đá vào *Đái-tôn*, *Đái-tôn* cũi đầu thở dài. Dân phố *Giang-châu* kéo nhau đi xem đông như kiến cỏ, chen vai thích cánh, kẻ hàng mấy ngàn, con người.

Khi đến pháp-trường, quân-sĩ dàn xung-quanh, mấy lần gươm trần giáo dựng. Chúng để *Tống-giang* ngồi ngành mặt về phía nam, và *Đái-tôn* ngồi ngành mặt về phía bắc. Chỉ đợi đến giờ ngọ và ba khắc, có giám-sát quan đến thì khai đao.

Trước mặt hai người có một cái thẻ, tiêu chữ như sau này :

« *Một phạm nhân tên gọi Tống-giang dụng tình ngâm bài thơ có giọng mưu phản, lại bày đặt những lời yêu quái, kết liên với đảng giặc ở Lương-sơn-bạc, thông đồng làm loạn, chiếu luật phải xử trảm.*

« *Một phạm-nhân nữa tên gọi Đái-tôn, giúp Tống-giang mật đệ tư-thư, kết liên với đảng giặc ở Lương-sơn-bạc, thông đồng làm loạn, chiếu luật cũng xử trảm.*

« *Giám-trảm quan là Sái . . tri phủ « Giang-châu ».*

Bấy giờ *Sái-cửu* tri-phủ đã đứng ngựa đứng đấy, chỉ đợi quan-sĩ đến báo. Bỗng thấy phía đông pháp-trường có một bọn hành-khất làm nghề bắt rắn, cố lách vào trong pháp-trường để xem.

Thổ binh đuổi ra không được, còn đang huyên náo thì bỗng thấy phía tây pháp-trường lại có một bọn mãn côn bồng và bán thuốc cao, cũng lách vào xem.

Thổ binh quát mắng rằng :

— Chúng hay thật không biết gì. Có biết chỗ này là chỗ nào không mà dám lách vào !

Bọn ấy đáp lại rằng :

— Chúng tôi đi khắp thiên-hạ, chưa thấy chỗ nào dám ngăn cản bao giờ. Dẫu ở chốn kinh-sư, thiên-tử chém tù, cũng còn cho người xem, huống chi là chỗ này. Vì có hai người bị oan, làm nào động cả thế giới, chúng ta vào xem một chút, phỏng đã hề chi !

Bọn ấy còn đang cãi nhau với bọn thổ-binh thì giám-sát quan quát mắng rằng :

— Đuổi chúng nó ra, không được cho vào.

Bỗng thấy phía nam pháp-trường lại có một bọn quẩy gánh cũng lách mà tiến vào. Thổ-binh quát mắng rằng :

Bọn quẩy gánh kia hay lách vào cây làm gì ?

Bọn ấy đáp rằng :

— Bọn ta gánh đồ cho quan phủ, chúng hay dám ngăn trở hay sao !

Bọn thổ-binh nói :

— Dẫu người nhà quan phủ hay gì thì cũng phải đi lối khác, không đi qua đây được.

Bọn ấy đều đồ gánh xuống đấy, rồi chẳng đợi ông đồng ở trong đám đông người đề xem. Lại thấy phía bắc pháp-trường có một bọn phường buôn đẩy hai cỗ xe đi đến, cũng lách mà tiến vào pháp-trường.

Thổ-binh quát mắng rằng :

— Chúng nay đi đâu thế này !

Bọn phường buôn nói :

— Chúng tôi đang cần phải đi vội, nên cho chúng tôi qua đây.

Thổ-binh nói :

— Các người phải đi lối khác, không đi qua đây được.

Bọn phường buôn cười mà bảo rằng :

— Các người nói mới lạ chứ ! Chúng ta tự kinh-sư tới đây, còn biết đường lối nào nữa, cứ thẳng đường cái chính mà đi.

Thổ-binh nhất định không cho đi qua, bọn phường buôn cũng to tiếng cãi nhau, thành ra cả bốn mặt đều có sự huyên náo. *Sái-cửu* tri-phủ cũng không làm thế nào mà ngăn cấm cho được. Bọn phường buôn ấy đều trèo lên đứng ở trên xe để xem.

Một lúc nữa thì trong pháp-trường nghe có tiếng truyền báo rằng :

Đã đúng giờ ngọ và ba khắc rồi !

Giám-sát quan nói :

— Cứ chém !

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mã-nos,
15 chân kính
Mặt cẩ kim
có chất lộ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI

Đứng có quào gãy như vậy có ngứa thì lấy Pommade Cadum thoa, êm ái hết liền

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 23 Mai 1925

NGŨ LINH GIÁNG THẾ

(Hồi thứ I)

Bản-hội tiếp được nhiều thư của các quý-khách gửi lại bảo diễn lại tích hát mới này vào tối thứ bảy, vậy bản-hội xin lĩnh ý để các ngài được hài lòng. Tích hát này có cả cảnh «Đánh-du» sửa soạn rất là công phu lắm. Có tâm bài du mỗi bài một giọng khác nhau. Lại có cảnh «Múa từ linh». Khi các chư tiên cười ngã linh lên châu Thượng-đế thì hát năm bài hát mới, mỗi bài một giọng khác nhau.

Lần nầy bản-hội đã sửa lại chương-trình để hát toàn các giọng hát chèo. Xin các quý-khách hạ cố đến xem đông cho và xin đến sớm cho vì đúng tám giờ tối thì khai diễn. Có bán vé trước từ tối thứ sáu.

Tối chủ-nhật 24 Mai 1925

THẤT HIỀN QUYẾN

Chẳng thương đến phận con chồng,
Làm cho một phận, mà hồng phôi pha.

Nay mai bản-hội sẽ diễn một tích hát cải-lương, trong ấy có đủ các giọng ca lý, như lý Phúc-kiến, ngâm từ tuyệt, ca Tứ-đại-oán vân vân.

Tối thứ hai 25 Mai 1925

MỘNG TRUNG DUYÊN

Vô tình mà hóa hữu tình,
Phụ người rồi lại gặp mình lạ chưa.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine

Giá 1$80 một hộp

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Hai chân dự khuyết là MM Caron và Chenu.

Ban môn-bài tổ-trạch: MM. Girodolle, Chenu, Caron, Feschi, Coupard, Vũ-văn-Thanh và Trịnh-quí-Kang.

Hai chân dự khuyết là MM. Fauvel và Vernet.

Ban đấu giá: MM. Girodolle, và Godelu. Hai chân dự-khuyết là MM. Forest và Feutrier.

Ban coi nhà cầm đồ: MM. Fauvel và Chenu.

Ban soát sổ báo cử Tây: M. Godelu.

Ban soát sổ báo cử ta: M. Sỹ-ký.

Ban coi nhà hát: M. Forest

Ban coi thư-viện: MM. Fauvel và Forest.

Ban vệ sinh: M. Godelu.

Nhà Lữ-quán của người mình.

Lâu nay ở hải-cảng ta và nhất là các thành phố lớn, nhiều người mình đau nhau mở khách-sạn) hay là hàng com, song chỉ vì không chịu sửa sang cho hợp thời đến nỗi vắng khách mà phải tan. Nay ở cuối đường Cầu-đất ngay cửa trại khố-xanh lại mới thấy một nhà lữ-quán nữa, coi bề ngoài thì nhà ba tầng ở ngay góc đường, mành mành sơn chăng khắp ngoài, coi không khác chi một nhà hàng cơm to ở Tây Tàu mà vào trong cũng vậy, coi không ra cảnh-tượng một nhà khách sạn của người mình, mà thật thế, không những rằng đẹp, sạch sẽ mát mẻ, mà bồi hầu cũng đông; từng trên từng dưới đều có quạt máy, chuông gọi phải cách cả. Vậy kỳ-giả có lời mừng cho chủ-nhân và giới-thiệu với tất cả các du-quan qua lại Hải-cảng lại xem qua cho biết, kẻo cứ chê người mình không biết cách lịch-sự Âu-Tây vậy.

N. T. lai cảo

Xác trẻ con. - Hồi tám giờ sáng ngày thứ năm ở đường làng Hàng-kinh có cái xác một đứa con gái độ 6 tuổi, cẩn cước chưa rõ. Quan trên lại khám xét không thấy thương tích khả nghi tí nào cho đưa vào nhà xác.

Bị chó cắn. — Hồi 17 giờ ngày thứ năm tên Bùi-thị-Tỷ 14 tuổi nhà ở Lạc-viên bị con chó của một người bạn cắn vào cạnh lườn bên trái. Con chó ấy đã phải đưa vào sở thú-y để xét.

Dây tơ bất lương. — Ng-thị-Hòa 17 tuổi và Ng-thị-Ba 18 tuổi cùng làm nghề đi ở thông mưu lấy trộm 10 p. của chủ là Mme Phạm-thị-Phương ở đường Bonnal số 134. Cả hai tên bất lương đã phải bắt tống giam để hậu xét.

Mất trộm ông chì. — Tên Ng-văn-Phẩm, gác nhà cửa cho Société Immobilière trình bóp phố Lille rằng đêm 19 rạng 20 Mai có kẻ trộm vào gian nhà số 9 phố Pochelấy mất hai thước ống chì.

Cướp. - Đêm 20 rạng ngày 21 một đêm cướp ước non hai chục đứa có khí-giới, vào cướp nhà M. Ng-quang-Thiệu ở tràn than bến Bình-động. Lúc bấy giờ vào hồi một giờ đêm, cả nhà đang ngủ yên lặng thấy tiếng phá cửa rầm rầm, thì M. Thiệu và em giai chạy ra chống cự, chẳng may chúng đâm nhiều vết thương khắp mình mẩy, hiện đương nằm nhà thương điều-trị. Khi M. Thiệu và em đã trụ rồi thì chúng vào trong nhà đập vỡ một cái tủ chè và một cái tủ áo lấy mất chuỗi hột vàng nặng hai lạng ba, 3 viên hạt huyền xâu ở chuỗi hột vàng, một hộ xà-tích bạc, một bộ ngũ-sự bằng đồng, một cái áo vareuse và số tiền 210 đồng. M. Thiệu nói rằng chúng còn dùng chiếc gậy sắt đánh người thư-ký của ông là M. Nghị, bị thâm tím cả người và trong khi chúng hành hung đứa con trai của ông tên là Quí lên chín tuổi, sợ hãi chực vùng chạy ra cứu thì bị một tên cầm dao đâm thẳng suốt đùi.

Cứ như nhời M. Thiệu thì bọn cướp này là bọn phu mỏ đi Tân-thế-giới, do tên Phạm-v-Bằng đứng đầu, nghe đâu quan trên đã bắt được cả rồi.

Gớm ghê thật, đêm trước vừa có cướp, đêm sau lại cướp theo, thì đố biết những quân hung đồ không còn kiêng sợ gì ai cả.

PẠCH-MAI (HÀ-ĐÔNG)

Con trai nhà ai? - Ông An ở xóm Bình-đông, làng Bạch-mai, gần Hanoi, nhờ bắn quán bé-cáo rằng ông có mua lại của một nhà hàng cơm ở làng ấy một đứa con trai bốn tuổi, giá là 5 đồng. Chủ hàng cơm nói rằng thằng bé ấy do mẹ nó đến trọ, không có tiền trả, cho nên gán con để lại.

Ông An sợ rằng có ý gì gian chăng, nên lấy tình thương đứa con trẻ mà chuộc lấy. Ai có con hoặc muốn chuộc lại, hoặc muốn xin không, cứ đến nói ông sẽ trả cho.

Bản quán thiết nghĩ, nhà hàng đã nhận gán, tất biết quê quán mẹ con đứa trẻ ở đâu. Ông An nên hỏi lại, thì tìm đến nơi mà trả lại cho người ta được hơn là rao trong nhật-báo.

HÀ-GIANG

Làng Hương-minh. — Làng Bang-đông và Kouei-S.ou, trước thuộc về làng Linh-hồ, ở tổng Phu-linh, châu Vị-xuyên nay đều sáp-nhập với làng Hương-minh, châu Bắc-quang

LAO-KAY

Cái nạn của các nhà lao động. Hồi 7 giờ rưỡi ngày 15 Mai vừa rồi, một người phu tên là Ng-v-Uynh đi chữa cái giây thép ở chỗ km 1,400 đường Laocay đi Coapa, trong khi trèo lên cái thang bắc cửa vào dẫn cột giây thép thì chẳng may thang đổ ngã theo thang xuống, bắt tỉnh nhân sự. Mấy người phu cùng làm ở đó liền vực tên Uynh lên, rồi chở ngay vào nhà thương Cốc-lếu, nhưng không thể cứu được, đến 3 giờ chiều thì chết. Tội nghiệp!

NINH-BÌNH

Mở-mang công-nghệ. — Huyện Gia-khánh xưa nay vẫn là một huyện nghèo nhất Ninh-bình; dân chỉ có nghề làm ruộng mà ruộng thì có một vụ chiêm, phải mất sau tháng lụt lội. Vì thế quan Công-sứ Angeli và quan Tuần-phủ Trần đã nết sức tìm phương-kế để giúp dân được quanh năm phong túc. Các ngài đã lập cho dân hạt ấy nhiều kỹ-nghệ để cho dân có công việc làm, những khi đồng nước mông-mênh hay khi chưa đến mùa mang, còn chờ gạo mới. Như các ngài vừa lập cho làng Phú-am một nhà dệt vải thực dân lấy làm hoan nghênh lắm. Mới lập lên được mấy tháng mà cung-cởi đã nhiều trẻ ấm đứa đã lập được nghề.

Thật các quan đã hết lòng thương dân, mà công việc thành-đạt chóng như thế là tại làng Phúc am là một làng việc cải lương đã được thực-hiện và lại được chánh-hội và chánh-hương người làng ấy đã hết công tâm thừa ý quan trên để mưu sự ích-lợi cho dân vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Thi bằng Sơ-học yếu-lược. — Ngày 18 mai, trường Tourane đã bắt đầu thi bằng Sơ-đẳng yếu-lược.

83 học-sinh nam-nữ ứng-thí cả thảy là 210 người; trong số ấy quá nửa là học-sinh các trường tổng, trường xã.

Các bài thi viết sáng hôm 18 như sau này:

Âm tả

Bệnh truyền-nhiễm

Khi xưa người mình hay bị những bệnh truyền-nhiễm, như là bệnh đậu, bệnh tả, bệnh dịch, làm hại mất nhiều người. Nam-nước Bảo-hộ lập ra sở Y-tế và là nhà thương ở các nơi để cứu người có bệnh tật; nhà nước lại mở y-khoa học-đường để dạy người chữa thuốc. Kể người mình biết phép vệ-sinh và hết dùng thuốc Tây mà cứu các bệnh, thì có lẽ các bệnh tật có thể bớt được nhiều.

Bài luận

Một bữa chiều anh đi dạo chơi gặp xe-lửa ngoài Huế chạy vào. Khi xe đến, anh trông thấy người thấy những điều gì, tả ra.

Toán-pháp

Một nhà kia tiêu mỗi ngày 1$25 mua đồ ăn, 0$57 tiền mắm và tiền vặt, 0$07 dầu đèn. Ông cha đi làm mỗi ngày tiền công 1$52, và tiền công người con mỗi ngày 0$65. Trong 10 ngày tiêu-pha rồi còn được bao nhiêu?

Một ngày đi chợ mua 41 trái xoài để về ra cho con; nhưng thấy 4 trái thì mỗi đứa con mới được 15 trái Hỏi người ấy được mấy đứa con?

Chiều 18 thi các môn tinh-nguyện (Epreuves facultatives) một bài âm-tả cuốn Paap nói về con mèo, và một bài viết tập chữ Nho.

(*Xem trang thứ tư*).

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIÈRES** danh tiếng lâu nay, bán nơi đựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kinh lắm.

Có mua nhưng cho được bột PHOSPHATINE FALIÈRES cùng hỏ tinh thần, ích cho con nít mất sữa, người lớn đau huyết, ông già bà cả liệt nhược, cùng là kẻ có đau ốm mới mạnh.

Có trữ bán công hết — Tại chỗ thì ở Paris, 55 6, đường Le Tacherie. R. C. Paris, 13.359.

CAO-BẠCH

Hệ TỪ-ĐƯỜNG, ở đường Bờ-sông, gần Cầu-sắt, số nhà 26 (Quai Clémenceau) Hanoi.

Cho thuê xe ô-tô, chữa và làm bề ngồi cũng sơn lại, giá tính phải chăng.

Lại có xe-lớn chở hành khách đi Sơn-tây, Trung-hà.

Những giờ xe chạy như sau này:

Hà-nội đi Sơn-tây:	buổi sáng	6 giờ rưỡi,	đến Sơn-tây	8 giờ rưỡi
»	»	chưa 12 »	»	2 »
»	»	chiều 3 »	»	5 »
Sơn-tây về Hà-nội:	buổi sáng	6 giờ 15,	đến Hà-nội	8 giờ 15
»	»	10 »	»	12 »
»	»	chiều 2 »	»	4 »
Sơn-tây đi Trung-hà:	buổi sáng	7 giờ,	đến Trung-hà	8 giờ
»	»	10 » rưỡi,	»	11 » rưỡi
Trung-hà về Sơn-tây:	buổi sáng	9 giờ,	đến Sơn-tây	10 giờ
»	»	chưa 12 »	»	1 »

Xe đi rất chắc-chắn, không có điều gì trở-ngại, chỗ ngồi rộng-rãi.

Chủ-nhân: VŨ-TU-ĐƯỜNG cẩn-bạch.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

NƯỚC-HOA XÀ-PHÒNG

Mấy thứ giá hàng

Eau de mélisse des Bénédictins	Một lọ:	2 fr. 50
Eau de Cologne Giraud 70°	Một lít:	25 fr. 00
	Nửa lít:	14 fr. 00
Phấn Eunege hộp tròn	Một hộp:	5 fr. 00
Xà phòng Cadum	Một hộp ba miếng:	6 fr. 00
Xà phòng hoa gội	Một hộp sáu miếng:	14 fr. 00
Ban trải mỏng ay, gỗ thường	Một cái:	0 fr. 85
Eponge caoutchouc Gloria, Đầu tròn		9 fr. 00
Mặt kính có cạnh, khung mạ kền 14 × 11 c/m.		15 fr. 00

BOITE POSTALE N° 49

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng sáu tây 1924 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 9 tháng sáu tây 1925 (*19 tháng tư nhuận ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4°/₀).

Sổ kê những đồ cầm đem bán sẽ để cho những người mua và những người có đồ cầm xem.

Quan Chủ Vạn-bảo.

2045 MÉTAILLER

Hiệu kim-hoàn

昌 進

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, phòng đúng tuổi. Các ngài chiếu cố lại sẽm sửa, xin chắc được ưng ý, không phải lo ngại điều gì.

子獅號正泰金
茶名

CHÈ ĐẦU XUÂN SỚM

Bản-hiệu có nhiều các thứ chè đầu xuân rất tốt được cả nước lần hương. Hiện nay có hai thứ chè Như-ý và Tam bí Liên-tâm đầu xuân». Xin các ngài quang-cố cho những chè như sau này

Chè Như-ý	Chè Tam-bí
Chè Ngũ-phúc	Chè Liên-tâm
Chè Minh-thái	Chè Tam-nguyên
Chè Kim mận	

Những thứ chè đầu xuân này là những thứ chè thượng-hạng có hạng chỉ có ấn-hiệu mang trước hơn cả mà bản-hiệu đã được nhiều các nghị công nhận. Vậy bản-hiệu xin lĩnh một các ngài chiếu cố cho, bản-hiệu lấy làm bản-hạnh lắm.

Kính trình

KIM-THÁI

HANOI: 55 nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.

HAIPHONG: 55 nhà 140, Phố Khach, Téléphone 272.

2181

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Rượu bổ-đào:

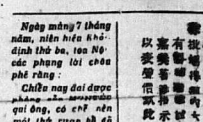
TONIQUE TONNIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội các phụng lời chỉ phê rằng:

Chữa nay dai được phòng sự nguyên gai ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ để tăng ngũ đang gọi rất hay, đáng nên gia thưởng trước tặng phẩm thị gửi cho gai được phong cho ông để tỏ thành ý ấy.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

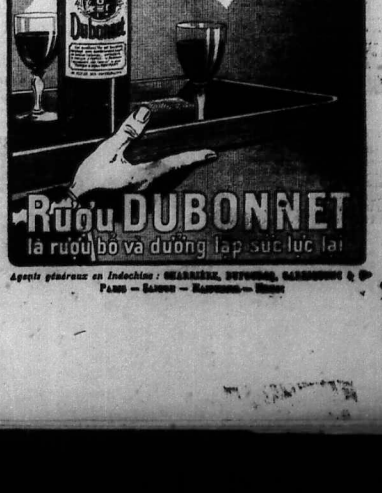
Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Agents généraux en Indochine: MARAINEN, DUFOURG, GARDERENS & Cie

PARIS — SAIGON — HANOI — HAIPHONG

Cuộc thi tho

Của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ

MMMCCLXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không là đây thứ ghé trông,
Lễ Lý gồm chung nền đạo-học,
Như Nùng riêng một cửa xuân-phong,
Khue tử tầng gác sao thưa hợp,
Rêu phủ hàng bia đá xếp chồng,
Trong đất phồn-hoa đua đạo thú,
Hỏi ai tìm được chốn vui không.

Lâm-phủ, Trần-đình-Mậu
65, phố Định-tả, Nam-định

MMMCCLXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thang-long,
Châu thành truy-tôn miếu rất sùng,
Lễ hiến Thái-lao nguyên cổ-tục,
Ngơi phò hoàn-tượng vẫn xuân-phong,
Biết bao qua lại người Âu Á,
Còn thấy cần-cơ nước Lạc-hùng,
Đồ mĩ kinh-làn đâu xếp cả.
Cây khô ác lạnh ngậm ngùi chung.

Tú-ngọc, Nguyễn-đình-Thuy
65, phố Định-tả, Nam-định

MMMCCLXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nếp cũ nguy nga miếu mấy trùng,
Ngơi phụng Tổ-vương con niệm-phục,
Cửa truyền Quốc-giám vẫn xuân-phong,
Gây nên đạo-đức từ Lê Lý,
Góp cảnh thanh-cao với Nhị Nùng,
Vui chốn cung tường nên tụng thánh,
Biết chăng mục kẻ dựng ngoài trông,

Nguyễn-kinh-Phu
65, phố Định-tả, Nam-định

MMMCCLXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Vũ nguy nga vẻ Nhị Nùng,
Bia đá ghi truyền khi thủy-tạo,
Bảng vàng từ tạ lúc thành công,
Sân Trình cửa Khổng rêu mờ bọc,
Chõi Á mầm Âu ngọn chửa ngông,
Văn miếu ta ghi nên tổ-quốc,
Vững vàng mong thọ với non sông.

Nguyễn-kế-Phong, Thừa-phái, Lai-châu

MMMCCLXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cửa rạng Khuê-văn chốn đỉnh Nùng,
Đạo thánh dạo hiền nào phải giữ,
Tiếng ti tiếng trúc hãy còn cung,
Non Nùng đỉnh ngất diều bay bổng,
Bến Nhị nguồn khơi cá lượn vòng,
Mới biết xuân thu dường mối đẩy,
Trơ trơ như đá vững như đồng.

Nguyễn-đức-Giưng
Quai Farinacci Sơn-tây

MMMCCLXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu nguy nga giải Nhị-Nùng,
Hơn tám trăm năm hương khói tỏa,
Ngoài hai nhăm triệu kinh thờ chung,
Bảo dân khai-hóa nhà Nam-Việt,
Tiến-đức Tân-văn cõi Á-đông,
Kim cổ văn-chương nền quốc-túy,
Chi em ai biết bảo nhau cùng.

Trùm-nhật-Tân
3, phố Nam-man, Nam-định

MMMCCLXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu như in vững cột đồng,
Lễ Lý mở mang nền-nếp rộng,
Xuân thu bát ngát khói hương nồng,
Vào ra cửa thánh trơ sông Nhị,
Dạo tới làng nho chỉ núi Nùng,
Bia tạc biết bao người tuấn-kiệt,
Từ xưa ghi lại tiếng văn-phong.

Tiến-chỉ làng Tăng-thương Hà-đông

MMMCCLXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu phong-quang vẻ kính sùng,
Khải chính hai tòa nên phù-mỹ,
Bảng bia tám chục nếp nho-phong,
Quanh trường dùng kẻ ba nghìn sĩ,
Được cửa vào hơn bảy chục ông,
Đạo-lý ngày nay xem chửa nát,
Chuông vàng còn vẳng giữa trường không

MMMCCLXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu nầy nguồn đạo chính trung,
Trường chín nhận bao nền phú-mỹ,
Khói hai dên học cửa tây-đông,
Bia danh tiến-sĩ Lê còn tạc,
Miếu mạo tiên-hiền Lý khởi công,
Mưa đạo không nhuần riêng cõi Á,
Âu-tây rầy cũng thảy nho-phong,

MMMCCLXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Phu-tử cung-trường bát ngát trông,
Giàu đẹp diem tô nền khải chính,
Cao dày bền vững cửa tây đông,
Lửa hương từ Lý nay còn đượm,
Bia bảng nhà Lê nếp vẫn phong,
Mấy nhận cao sâu nào thấu được!
Chỉ hay Nùng Nhị sánh khôn cùng,

Trường-cam-Viêm
Học-sinh trường Bảo-hộ

MMMCCLXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu nầy ta kỷ-niệm chung,
Khánh nhức chuông khua vang nước Việt
Tường bền cung vững sánh non Nùng,
Trải bao phong-vũ mờ bia đá,
Ghi nhớ uy nghiêm đức tượng đồng,
Nay dược vẻn-minh tuy sáng khắp,
Theo nền nếp Lý vẫn tôn sùng.

Vũ-tử-Hiền trường Cẩm-bồi, Hà-nam

MMMCCLXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh-miếu danh lưu chốn Nhị Nùng,
Lớp phía thành-nam triều Lý trước,
Trọng bề quốc-học tế đình chung,
Khoa khôi treo giải nhanh chân được,
Bia bảng làm gương rộng mắt trông,
Nền cũ thành ra nhà học mới,
Lịch triều gây dựng biết bao công.

Vũ-đình-Quảng
Học-sinh trường Quảng-yên

(Còn nữa).

VIỆC LÀM PHÚC ĐỨC NHỮNG MỘ ẨM HỒN Ở GẦN CHÙA CHÂU-LONG

(Tiếp theo)

Quan Đốc-lý cho một 50 p ;
MM. Bà cả Tôi, 7 Jambert 1 p ; bà đội Phổ, 0 p. 50 ; Bà Riovans 2 p ; Bà tám Luận, 0 p. 50 ; Bùi-văn-Phúc dit Thành Hưng 2 p ; Bà đông Yên-Thành, 1 p ; Mỹ-lợi 19 hàng Đào 3 p ; Bà Cả, hàng Dầu 0 p. 50 ; Bà Cao-Đình, 1 p ; Số nhà 590, 50 Tào-Long, 43, hàng Thiếc 1 p ; Ông Thộng 1 p ; Gia-Thư 1 p ; Bà trưởng Nhung, 1 p ; Bà tham Lục, 2 p ; Cụ Ký hàng Hành 0 p. 80 ; Bà Cần, 0 p. 50 ; Bà phán Lợi, 2 p ; Thập-phương, 2 p ; Ngọc-Hiên, hàng Khoai 1 p ; Khánh-Nguyên, 1 p ; Bà Bát, 47, hàng Nón 3 p ; Bà Long-Nguyên, 9 p. 50 : Bà phán An, 0 p. 50 ; Bà Thầy, 0 p. 50 ; Bà Ba hàng Bút 0 p.50 ; Bà Bống 1p ; bà huyện Tấn, 1 p ; Bà Thanh, Phố-mới 1 p ; Bà Chang 0 p. 50 ; Bà Dậu, 0 p. 50 ; Bà Rùi, 0 p. 50 ; Bà Chất, 0 p. 50 ; Bà trưởng Thường, 0 p. 50 ; Bà Bảy, 0 p. 50 ; Bà Lành, 0 p. 50 ; Bà ba Thảo, 1 p ; Bà chánh Tòa, 1 p ; Bà phán Khuê, 1 p ; Bà phán Hanh, 46, Quan-thánh 1 p ; Thập-phương, 3 p. 80 ; Bà Tam, 10 rue Bourrin 0 p. 50 ; Bà Matron, 11, rue Bourrin 0 p. 50 ; Ba hàn Đào, 52, hàng Trống 5 p ; Bà Cả đèn Yên-phụ 2 p ; Ng-bá-Tiến, 7, phố Yên-viên 3 p ; Ng-v-Phương, 40, hàng Đào 2 p ; Bà chánh Tòa, 6, bờ Hồ 5 p ; Ich-Long, 106, phố hàng Gai 2 p ; Bà Hoàng-cao-Đài, Ngõ-gạch 2 p ; Bà Ngô-thị-Cần, hàng Mã-mây, 2 p ; Bà Bùi-thị-Lân, 54 hàng Mâm 1 p ;

Agents à Hanoi et Haiphong
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Trenchet, PARIS
19, 21, 23, Longare Rue LONDRES

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ làm giờ sáng.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (on kin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vải nhiều, hàng tàu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, xuyến, lĩnh, lụa, hàng, quế, sản sản và hàng Saigon như lĩnh, the, sản sản
Nay một có dạ các mùi, lăng thâm, mapa đen và cỗi mán rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.
Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, con ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi contre remboursement.
Cẩn-bạch
2010 YU-WO-TSEONG

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Báo chế MONTÈS
54 Phố Paul-Bert, Hanoi
Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người dạ mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:
Peptonate de fer MONTÈS
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.
Giá tiền 0$90

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHẤN SUDOL
Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.
Cái cách chữa rôm sẩy, tiện điệu nhất, là bôi nước có phấn SALIBOR và rắc nhiều phấn
SUDOL một gói giá 0$50
Dùng hai thứ ấy để chịu ngay
Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酒補
J. BLANC (dệ nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚午各啞哥各啞沒喉羅歌喉精
Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
2099 31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.
Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương
Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là:
Cachets du Docteur Rasoel
1$60 một ống 20 cachets

Bang thời, Những bịnh như là LẠNH-XÁO, ÔM-GIÓ, ĐAU LƯNG mỗi gói cũng trở TIM-THẤN thì Thầy-thuốc đều chịu bằng lòng NUCLOCITHOL.
Thuốc nầy HIỆU LẮM, trừ bịnh đâu-mà mà lại trừ liệc cả bịnh.
Thuốc NUCLOCITHOL làm sanh sẵng MÁU-HUYẾT và mạnh gân-cốt.
Thường người ta dùng nó khi đau mới giết đặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.
Cách uống: sáu hoàn một ngày.
Thuốc bán tại tiệm ông GUILLAUD, Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France)
Tiệm tại Hanoi: Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Bịnh đi rửa xương đa dầy, đau đa dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bịnh khác nữa.
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:
Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.
Giá mỗi chai: 1$40
Có bán tại: Nhà Bá chuông, Hanoi

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)
Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về coi giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) lấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dầy và đau gân cốt.
Vậy xin kể ra sau này: Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về dưỡng khí huyết, lại có khí đạm-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bợn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.
Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.
Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
2056

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phải làm cho hay ho bổ! uống thuốc nầy rất dễ, vì có mùi thơm khó g có lợm giọng bao giờ!
Bài thuốc nầy có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là:
Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỔ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL
Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết kiến nhiệu, giải bệnh giải thế nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẻo các khớp xương, lên bã có tuổi mẫn kỳ kinh nguyệt rối mà sinh ra các thứng bệnh, giức đầu đau tim vì huyết sấu, đau thận, bàng gân và bệnh trĩ.
Thuốc nầy cũng là một thứ bổ rất tốt để trị những bệnh về bệnh giang mai bỏ phạ ra
Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa sup. Trẻ con không uống được thuốc nầy. Mỗi lọ giá . . . . . 1$50.
Hiệu bào chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC
Muốn mượn một người thợ làm điện (électricien) về xe Auto thật giỏi, lương bổng rất cao.
Ai sành nghề hỏi tại:
« GARAGE BOBILLOT »
Số 7, cạnh trường Y-viện, Hanoi

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI
NÊN CẨN THẬN!!!
VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÔN MỚI ĐI,
NÊN MUA KHÍ DỤNG
S.A.C.M. TOÀN BANG THÉP NGUYÊN
CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI
CÓ CHỨA SẴN NHIỀU - TIỆP ĐƯỢC THƯ GỬI MANG NGAY
CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

VỚI 20 QUAN, TỤI KHÁCH CÓ THỂ LÃNH ĐƯỢC
500.000 quan
Muốn được thế, thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số
Kỳ mua phải xảy ngày 31 tháng mai tháng đông 20 quan theo bạc nhà Đông-dương mới trong loại (Rien n'y voit ngày phải đổi ra mấy mi, có thể thu bằng giấy có được.
Xảy trên lần đầu được ngay mới số vô, chỉ mình mình có quyền số-bảo, mà lần rút số nào cũng được đó, nhà thế ai đứng biết tiền tới vậy, nếu vé nầy mình trúng số được lĩnh nguyên số M. nếu có vé PANAMA thì nếu cũng trúng một lần, giá tiền bán vé 20.00 chỉ chỉ còn 4.000 quan. không nó cũng được bảo vệ số quan.
Thực là một cách đặt lời chắc chắn có lợi nhất
Mài năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan
CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:
1 lô . . . . . 500.000 quan | 1 lô . . . . . 5.000 quan
1 lô . . . . . 200.000 — | 1 lô . . . . . 2.000 —
1 lô . . . . . 100.000 — | 10 lô . . . . . 1.000 —
1 lô . . . . . 50.000 — | 1.797.502 lô . . . . . 400 —
Số vé được đợ nên vuốt rất số mới chia đều hết số vé nên mình không thể thêm nữa đâu, nên số vé nhiều được mới gửi số cho số trong số, mà không phải gửi tiền. Mỗi lô số bao nhiêu tiền được tùy ý. Cho số giao cho người mua đúng với các vé trúng số, người mua vé lên nhà quản xem công được, không cần biết hoàn toàn ngày 15 Mars 1930. Đến hoặc ký gửi nếu mua phiếu mới nhận bao người mua vé.
RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn áp các nhận rất số, thì gửi 20 quan đến nhà
BANQUE DE CREDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)